

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของปัญหา

นวนิยายสงครามเรื่องโนะบิ* 『野火』 [Nobi] เป็นนวนิยายสงครามที่แต่งโดยโอโอะกะ โดเฮะอิ 大岡昇平 [Oooka Shouhei] (1909-1988) ในปีค.ศ.1952 จัดเป็นวรรณกรรมประเภทอัตนินิยาย ("I" NOVEL) ที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นวรรณกรรมญี่ปุ่นยุคหลังสงครามโลกครั้งที่สองที่โดดเด่นมากเรื่องหนึ่งที่ถ่ายทอดพฤติกรรมการกินเนื้อคนของทหารญี่ปุ่นในระหว่างสงครามที่เกิดขึ้น เนื้อหาของนวนิยายสงครามเรื่องนี้ได้สะท้อนเพียงแค่ว่าภาพความโหดร้ายของสงครามที่ทหารญี่ปุ่นต้องประสบในระหว่างสงครามโลกครั้งที่สองเท่านั้น แต่ยังสะท้อนถึงสัญชาตญาณการเอาชีวิตรอดของมนุษย์ในสภาพการณ์ที่บีบคั้นอีกด้วย โอโอะกะ โดเฮะอิได้ถ่ายทอดเรื่องราวเหล่านี้ซึ่งได้จากประสบการณ์ของตนเองและการบอกเล่าจากเพื่อนทหารญี่ปุ่นในขณะที่เขาถูกเกณฑ์ไปรบที่ประเทศฟิลิปปินส์ โดยผ่านสายตาและความนึกคิดของพลทหารทะมูระ 田村一等兵 [Tamura Ittouhei] ตัวละครเอก โอโอะกะ โดเฮะอิได้ สร้างตัวละครพลทหารทะมูระ ในฐานะของมนุษย์ปุถุชนธรรมดาคนหนึ่งที่ต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่เลวร้ายต่างๆ ตั้งแต่ ความโหดร้ายของสงคราม ความอดอยาก ไปจนถึงความทุกข์ทรมานจากความขัดแย้งภายในจิตใจของตน สิ่งที่เขาสามารถเลือกได้มีเพียงแต่การคงรักษาความเป็นมนุษย์ของเขาไว้หรือปล่อยให้สัญชาตญาณดิบครอบงำจนเขาต้องสูญเสียความเป็นตัวของตัวเองไป

พฤติกรรมของตัวละครเอกตลอดทั้งเรื่อง เต็มไปด้วยความสับสนภายในจิตใจ เขาพยายามค้นหาคำตอบของพฤติกรรมของเขาตลอดเวลาที่เขาร่วมอยู่อย่างเดียดายภายในเกาะนั้น ท่ามกลางความโดดเดี่ยวและสิ้นหวัง เขาพยายามปลอบใจตนเองด้วยการผูกพันตนเองเข้ากับความศรัทธาในศาสนาคริสต์ พระเจ้าเป็นสิ่งยึดเหนี่ยวทางจิตใจเพียงสิ่งเดียวสำหรับทหารผู้อดอยากและสิ้นหวังเช่นเขา แต่เมื่อเขาต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่โหดร้ายต่างๆที่ไม่ได้คาดหวัง ความคับข้องใจในชะตากรรมของเขาจึงสะสมมากขึ้นเรื่อยๆ จนในที่สุดตัวละครเอกไม่สามารถรักษาความเป็นตัวของตัวเองได้อีกต่อไปและเสียชีวิตไปในที่สุด

---

* โนะบิ 『野火』 [Nobi] หมายถึงไฟที่เกิดจากการเผาหญ้าและฟางบนท้องทุ่ง

ในทางตรงกันข้ามกับพลทหารทะมุระซึ่งเป็นตัวละครเอก เพื่อนทหารอีกสองคนของเขา คือ นงะมะทสุ 永松[Nagamatsu] และยะซุตะ 安田 [Yasuda] เป็นผู้ที่มีมโนธรรมด้อยกว่าตัวละครเอก พฤติกรรมของตัวละครทั้งสองได้แสดงถึงสัญชาตญาณดิบของมนุษย์ที่ต้องการเพียงแต่เอาชีวิตรอดโดยไม่คำนึงถึงศีลธรรมหรือความถูกต้องทั้งปวง

ด้วยพฤติกรรมที่สะท้อนถึงสัญชาตญาณและความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละครดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะวิเคราะห์พฤติกรรมของตัวละครเหล่านั้นด้วยทฤษฎีทางจิตวิทยาเพื่อที่จะทำความเข้าใจ และหาคำตอบของพฤติกรรมของตัวละครเหล่านั้น

จิตวิทยา(Psychology) เป็นวิทยาศาสตร์สำหรับศึกษาพฤติกรรม (Psychology is the science of behavior)¹ พฤติกรรมในที่นี้ หมายถึงกิจกรรมหรือการกระทำต่างๆของสิ่งมีชีวิต ซึ่งอาจจะรู้ได้โดยการสังเกต หรือใช้เครื่องมือช่วย

ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของซิกมันด์ ฟรอยด์ [Sigmund Freud] (1856-1939) เป็นทฤษฎีที่ศึกษากระบวนการทำงานของจิต โดยแบ่งกระบวนการทำงานของจิตออกเป็น “จิตสำนึก” และ “จิตใต้สำนึก” ฟรอยด์กล่าวว่าพฤติกรรมต่างๆของมนุษย์นั้นเป็นผลมาจากความปรารถนาในส่วนลึกของจิตใจของแต่ละคน (จิตใต้สำนึก) โดยที่แรงขับเคลื่อนในการมีชีวิตอยู่ของมนุษย์นั้นมาจากแรงขับภายในที่มีมาตั้งแต่กำเนิด แรงขับเคลื่อนนั้นคือสัญชาตญาณนั่นเอง

โดยทั่วไป การนำจิตวิทยามาใช้ในการวิจารณ์วรรณคดีแยกออกเป็นสองแนว แนวแรก การวิจารณ์วรรณคดีตามแนวการวิเคราะห์ความฝัน ได้แก่ การนำหลักจิตวิทยามาช่วยแก้ไขปัญหาในด้านข้อความที่ยากต่อความเข้าใจ โดยพิจารณาว่าข้อความดังกล่าวเกิดจากจิตไร้สำนึกของกวี ซึ่งแสดงออกมาเป็นสัญลักษณ์พร้อมกับจิตสำนึกในขณะแต่งวรรณกรรม นักวิจารณ์แนวนี้จะพิจารณาเห็นว่า วรรณคดีเป็น “Symbolic Action” ที่ปรากฏอยู่ในวรรณกรรม เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจข้อความที่เป็นปัญหาอันช่วยให้มีความเข้าใจวรรณกรรมทั้งเรื่องได้ดียิ่งขึ้น ส่วนแนวที่สอง การวิจารณ์ตามแนวการวิเคราะห์บุคลิกภาพและพฤติกรรมนั้น พยายามนำหลักจิตวิทยามาอธิบายบทบาทหรือลักษณะตัวละครที่เป็นปัญหา ช่วยแก้ไขข้อข้องใจของผู้อ่านว่า เหตุใดตัวละครหนึ่งๆจึงมี

¹ Normal L. Munn , Introduction of Psychology, (Boston : Houghton Mifflin,1969),p.5.

พฤติกรรมที่แปลกประหลาดเช่นนี้ ทำให้ผู้อ่านมีความเข้าใจตัวละคร อันจะช่วยให้เข้าใจวรรณกรรมตลอดทั้งเรื่องได้ลึกซึ้งขึ้นด้วย²

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงมุ่งวิเคราะห์พฤติกรรมของตัวละครในนวนิยายสงครามเรื่องโนะบิ ซึ่งประกอบด้วยพลทหารทะมุระ นะงะมะทซุ และยะซุตะ ด้วยทฤษฎีทางจิตวิทยา โดยเน้นที่ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของซิกมันด์ ฟรอยด์เป็นหลัก เนื่องจากทฤษฎีจิตวิเคราะห์เป็นทฤษฎีที่มุ่งเน้นในการศึกษาเกี่ยวกับสัญชาตญาณและความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ ทำให้เราสามารถทำความเข้าใจพฤติกรรมของตัวละครที่ถูกขับเคลื่อนโดยสัญชาตญาณดิบในสภาวะแวดล้อมที่บีบคั้นได้

และเนื่องจากนวนิยายเรื่องนี้เป็นนวนิยายประเภท "I" Novel การดำเนินเรื่องจะถูกบอกเล่าผ่านสายตาของ "ข้าพเจ้า" ซึ่งเป็นตัวละครเอก "ข้าพเจ้า" จะเป็นตัวแทนของผู้เขียนในการแสดงความรู้สึกหรืออารมณ์ที่มีต่อสถานการณ์ที่โหดร้ายรอบตัว เนื่องจากการเผชิญหน้าต่อสถานการณ์นั้นๆ โดยทั่วไปแล้วจะมาจากปัญหาพื้นฐานของตัวผู้แต่งเอง³ จึงจำเป็นจะต้องมีการวิเคราะห์ประวัติและทัศนคติที่มีต่อสงครามของผู้แต่ง โอโอะกะ โอะเฮะอิคุบคุกันไปด้วย เนื่องจากส่วนหนึ่งของนวนิยายสงครามเรื่องโนะบิ เป็นประสบการณ์จริงของผู้แต่งที่ได้จากการถูกเกณฑ์ทหารไปร่วมรบในระหว่างสงครามโลกครั้งที่สอง ดังนั้นการวิเคราะห์ประวัติและทัศนคติของผู้แต่งจะทำความเข้าใจทัศนคติที่มีต่อสงครามของผู้แต่งที่ต้องการสื่อผ่านพฤติกรรมของตัวละคร

1.2 วัตถุประสงค์ในการศึกษาค้นคว้า

1. ศึกษาสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อพฤติกรรมของตัวละคร
2. วิเคราะห์พฤติกรรมต่างๆของตัวละครโดยใช้ทฤษฎีจิตวิทยา
3. ศึกษาทัศนคติของผู้แต่งที่มีต่อสงครามผ่านพฤติกรรมของตัวละคร

1.3 สมมติฐาน

1. สภาพแวดล้อมในภาวะสงครามมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของตัวละคร

² ชลธิรา สัตยารัตนา , "การนำวรรณคดีวิจารณ์แผนแม่แบบของตะวันตกมาใช้กับวรรณคดีไทย", (วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2513), หน้า 41.

³ Arthur G. Kimbell ,Crisis in Identity and Contemporary Japanese Novels, (Tokyo : Charles E. Tuttle,1973), p.21.

2. การวิเคราะห์พฤติกรรมของตัวละครทำให้เข้าใจถึงสัญชาตญาณพื้นฐานของมนุษย์ที่ต้องดิ้นรนเพื่อความอยู่รอดในสภาพแวดล้อมที่บีบบังคับ
3. ผู้แต่งต้องการแสดงให้เห็นว่าความโหดร้ายของสงครามผลักดันให้มนุษย์แต่ละคนต้องสูญเสียความเป็นตัวของตัวเองไป

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1. ผู้วิจัยมุ่งศึกษาพฤติกรรมของตัวละครเอก คือ พลทหารทะมูระ และตัวละครรอง อันได้แก่นะงะมะทซุและยะซุตะ โดยใช้ทฤษฎีทางจิตวิทยา
2. ผู้วิจัยจะศึกษาประวัติของผู้แต่งและทัศนคติที่มีต่อสงครามของเขา เพื่อทำความเข้าใจทัศนคติที่มีต่อสงครามของผู้เขียนที่แสดงผ่านพฤติกรรมของตัวละคร และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผู้เขียนและตัวละครเอก

1.5 วิธีการดำเนินการวิจัย

1. สํารวจค้นคว้าข้อมูลจากหนังสือ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. วิเคราะห์ประวัติและทัศนคติที่มีต่อสงครามของผู้แต่ง และเปรียบเทียบกับตัวละครภายในเรื่อง
3. ศึกษาทำความเข้าใจพฤติกรรมของตัวละครโดยละเอียด
4. เปรียบเทียบและวิเคราะห์พฤติกรรมของตัวละครโดยใช้ทฤษฎีจิตวิทยา
5. เรียบเรียงและสรุปผลการศึกษา

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เข้าใจพฤติกรรมของตัวละครในวรรณกรรมเรื่องนี้ได้ดีขึ้น
2. เข้าใจสภาวะความยากลำบากในสงครามผ่านวรรณกรรมเรื่องนี้ได้
3. เข้าใจสภาพจิตใจของมนุษย์เมื่อต้องเผชิญกับสภาพแวดล้อมในยามสงคราม
4. เป็นแนวทางการศึกษาวรรณกรรมยุคสงครามโลกครั้งที่สองเรื่องอื่นๆต่อไป

1.7 ข้อตกลงเบื้องต้น

1. อักษรภาษาญี่ปุ่นที่อยู่ในเครื่องหมายวงเล็บ [ ] คือชื่อนวนิยาย
2. อักษรภาษาญี่ปุ่นที่อยู่ในเครื่องหมายวงเล็บ [ ] คือชื่อบทความหรือบทในนวนิยาย
3. อักษรโรมะจิที่อยู่ในเครื่องหมายวงเล็บ [ ] หลังอักษรภาษาญี่ปุ่นคือวิธีอ่านคำหรือข้อความภาษาญี่ปุ่นนั้น
4. คำ หรือข้อความที่อยู่ในเครื่องหมายวงเล็บ ( ) คือ ความหมาย หรือรายละเอียดที่ต้องการอธิบายเพิ่มเติม
5. คำหรือข้อความภาษาญี่ปุ่นที่ปรากฏในงานวิจัยนี้จะใช้ภาษาญี่ปุ่น และมีตัวอักษรโรมะจิเป็นวิธีอ่านกำกับไว้ด้านหลัง หากมีการใช้คำหรือข้อความนั้นอีกจะใช้วิธีการเขียนด้วยตัวอักษรไทยเท่านั้น หรือเขียนแบบเดิมในบางกรณี
6. การเขียนชื่อตัวละครและชื่อนักวิชาการชาวญี่ปุ่นจะใช้วิธีเขียนตามธรรมเนียมญี่ปุ่น คือใช้นามสกุลขึ้นก่อนแล้วตามด้วยชื่อ ทั้งส่วนที่ปรากฏในเนื้อหางานวิจัยและเชิงอรรถอ้างอิง รายการอ้างอิง และบรรณานุกรม ส่วนชื่อชาวไทยและชาวต่างประเทศอื่นๆ จะใช้หลักเกณฑ์ตามที่กำหนดไว้ในคู่มือการพิมพ์วิทยานิพนธ์ ของหน่วยมาตรฐานวิทยานิพนธ์และเผยแพร่ งานมาตรฐานการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2544
7. การอ้างอิงจากข้อความภาษาญี่ปุ่นที่อยู่นอกเหนือจากนวนิยายเรื่องใดเรื่องหนึ่งจะอ้างอิงเฉพาะข้อความที่แปลเป็นภาษาไทยแล้วเท่านั้น
8. การสูญเสียความเป็นตัวของตัวเองของตัวละครในการวิจัยนี้หมายถึง การที่ตัวละครตัวนั้นๆ ไม่สามารถควบคุมบุคลิกภาพของตนที่เคยมี ให้คงอยู่ได้อีกต่อไป ซึ่งรวมถึง
  - 8.1 การสูญเสียอัตลักษณ์ คือ การที่ตัวละครนั้นๆ ไม่สามารถระบุสถานภาพของตนเองในระดับเบื้องต้น เช่น “เพศชาย” หรือ “เพศหญิง” “เด็ก” หรือ “ผู้ใหญ่” ได้อีกต่อไป
  - 8.2 การเสียสติ (Nervous Breakdown) เกิดจากการถูกรบกวนกระทบกระเทือนทางจิตใจอย่างรุนแรง จนทำให้ตัวละครนั้นๆ ไม่สามารถรับรู้สภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นได้ และมีความเปลี่ยนแปลงของบุคลิกภาพอย่างเด่นชัด⁴
9. ชื่อนวนิยายที่สามารถแปลเป็นภาษาไทยที่ดีและสื่อความหมายได้ก็จะแปล โดยวงเล็บเป็นภาษาไทยไว้ด้านหลัง ส่วนบางเรื่องที่แปลแล้วไม่สื่อความหมายก็จะขอใช้ชื่อภาษาญี่ปุ่น โดยถอดอักษรภาษาญี่ปุ่นตามระบบดังที่ปรากฏในข้อ 10

⁴ บัณฑิต สว่างโสภากุล, “พยาธิสภาพทางพฤติกรรม” *จิตวิทยาทั่วไป*, จำรอง เงินดี, ทิพวัลย์ สุรินยา บรรณาธิการ, ภาควิชาจิตวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, (กรุงเทพฯ : จามจุรีโปรดักส์, 2545), หน้า 304.

10. ในการถอดเสียงอ่านคำภาษาญี่ปุ่นที่ปรากฏในเนื้อหาวิทยานิพนธ์ จะใช้ระบบถอดอักษรภาษาญี่ปุ่นเป็นอักษรไทยซึ่งเป็นผลงานวิจัยของอาจารย์สาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น (ผศ.ดร. กัลยาณี สีสสุวรรณ, ผศ.สุชาติ สัตยพงศ์, ผศ.ดร.เสาวลักษณ์ สุริยะวงศ์ไพศาล) อาจารย์ภาควิชาภาษาศาสตร์ (ผศ.ดร.สุดาพร ลักษณะนิยานวิน) และอาจารย์ภาควิชาภาษาไทย (ผศ.ดุษฎิพร ชำนิโรคานต์) คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

สระ		
อักษรโรมะจิ		อักษรไทย
(สระเสียงสั้น, สระเสียงยาว)		
a, aa		อะ, อา
i, ii		อิ, อี
u, uu		อุ, อู
e, ee		เอะ, เอ
o, oo		โอะ, โอ
-ya, -yaa		เียะ, เีย
-yu, -yuu		อิว, อิว
-yo, -yoo		เียว, เียว
พยัญชนะ		
อักษรโรมะจิ		อักษรไทย
p	เมื่อเกิดต้นคำ	พ
	เมื่อเกิดที่อื่นๆ	ป
b		บ
m		ม
f		ฟ
w		ว
t	เมื่อเกิดต้นคำ	ท
	เมื่อเกิดที่อื่นๆ	ต
ts		ทซ์
ch		ช

พยัญชนะ(ต่อ)

d		ด
n		น
n	(ที่เป็นพยัญชนะก่อกพยางค์ทำหน้าที่คล้ายตัวสะกด)	
	เมื่อเกิดหน้า p, b, m	ม
	เมื่อเกิดหน้า k, g, w	ง
	เมื่อเกิดที่อื่นๆ	น
n	(ทำหน้าที่เป็นตัวสะกดและตามด้วยสระ)	น
s		ซ
sh		ฌ
z		จ
j		จ
r		ร
y		ย
k	เมื่อเกิดต้นคำ	ค
	เมื่อเกิดที่อื่นๆ	ก
g	เมื่อเกิดต้นคำ	ก
	เมื่อเกิดที่อื่นๆ	ง
h		ฮ

หมายเหตุ : ในงานวิจัยฉบับนี้ การถอดอักษรภาษาไทยปุ่นที่มีสระเสียงยาวซึ่งเขียนด้วยอักษรโรมะจิ ou จะใช้อักษรไทยสระโอ เช่นเดียวกันกับอักษรโรมะจิ oo

อนึ่งคำบางคำที่ใช้แพร่หลายมากแล้วก็ได้ใช้ตามความนิยม โดยไม่นำระบบการถอดอักษรดังกล่าวมาใช้ เช่น โตเกียว โอซาก้า เมจิ ไฮคุ ซากุระ เป็นต้น

1.8 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับนวนิยายสงครามเรื่องโนะบิของโอโอะกะ โฉะเอะอิ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันมีการศึกษาวิจัยในหลายแนวทาง ตั้งแต่การวิเคราะห์รูปแบบกลวิธีการประพันธ์ไปจนถึงการศึกษาโดยใช้แนวคิดทางตะวันตก และตัวอย่างของงานวิจัยซึ่งเป็นการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละครภายในเรื่องโนะบิที่สำคัญๆได้แก่

พฤติกรรมการกินเนื้อมนุษย์(Cannibalism) ที่เกิดขึ้นในเรื่องโนะบิ

จากการวิจัยของ ทะกะจิ มิชิโกะ 高木美智子[Takagi Michiko] เรื่อง 「『野火』におけるカニバリズム論」⁵ [Nobi ni okeru kanibarizumu ron] ได้กล่าวถึงที่มาและลักษณะของพฤติกรรมการกินเนื้อมนุษย์ที่เกิดขึ้นในประวัติศาสตร์ และยกกรณีตัวอย่างพฤติกรรมการกินเนื้อมนุษย์ในสภาวะที่บีบคั้น จนมาถึงกรณีการกินเนื้อมนุษย์ในเรื่องโนะบิ ได้กล่าวถึงความรู้สึกบาปในการกินเนื้อคน โดยอธิบายว่า ในสงครามอันเป็นสถานการณ์ที่ไม่ปกติ อันต่างจากชีวิตประจำวันทั่วไปที่การกินเนื้อคนจะเป็นสิ่งต้องห้าม แต่ในสภาวะบีบคั้นเช่นในสงครามซึ่งสภาพจิตของมนุษย์ไม่มั่นคงนั้น การฆ่าคนเพียงหนึ่งคนอาจจะทำได้ยากเย็นกว่าการฆ่าคนเป็นร้อยคนก็ได้ และในขณะเดียวกัน ความอดอยากถึงขีดสุดก็อาจจะทำให้เกิดการกินเนื้อมนุษย์ได้เช่นเดียวกัน แต่ประเด็นที่สำคัญก็คือ ในสถานการณ์นั้น ไม่ใช่ทุกคนอดอยากทุกคนจะกินเนื้อมนุษย์ และสิ่งใดที่ทำให้คนเหล่านั้นตัดสินใจที่จะกินหรือไม่กินเนื้อเพื่อนมนุษย์ด้วยตนเอง

จนมาถึงบทสรุปเกี่ยวกับการกินเนื้อมนุษย์ในกรณีที่กระทำกันเป็นหมู่คณะอันเนื่องจากการคล้อยตามกัน ทะกะจิได้กล่าวว่า ในสถานการณ์ที่อดอยากนั้น หากสมาชิกในกลุ่มทุกคนกินเนื้อมนุษย์ ก็ยากที่บุคคลจะหักห้ามความอยากไว้ได้ แต่หากคนในกลุ่มไม่มีผู้ใดกระทำ ก็คงจะเป็นเรื่องยากที่บุคคลจะตัดสินใจกินแต่เพียงผู้เดียว

ความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละครที่เกิดขึ้นในวรรณกรรมของโอโอะกะ โฉะเอะอิ

คะเมะอิ ฮิเดะโอะ 亀井秀雄 [Kamei Hideo] ได้กล่าวถึงความขัดแย้งภายในจิตใจที่แสดงออกมาทางมือที่ปรากฏในตัวละครเอกภายในนวนิยายของโอโอะกะ โฉะเอะอิ ทั้งสองเรื่องอัน

⁵ Takagi Michiko, "Nobi ni okeru kanibarizumu ron", *Gogaku to Bungaku*, No.30, (2000): 231-241.

ได้แก่เรื่องโนะบิ และ บันทึกของเซดยศึก 『俘虜記』 [Furyoki] ไว้ในบทความเรื่อง 「大岡昇平の手 —精神の宿り—」⁶ [Oooka Shouhei no te – seishin no yadori] ส่วนที่กล่าวถึงเรื่องโนะบิ นั้น ได้กล่าวถึงพฤติกรรมขัดแย้งระหว่างมือทั้งสองข้างของตัวละครเอกในบทที่29 “มือ” 「手」 [Te] โดยอธิบายด้วยทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของซิกมันด์ ฟรอยด์ว่า ความขัดแย้งระหว่างมือขวาซึ่งเป็นตัวแทนของความอยาก (Id) และมือซ้ายอันเป็นตัวแทนของมโนธรรม (Superego) นั้น เกิดจากกลไกภายในจิตใจก็จริง แต่หากใน Superego ของตัวละครเอกนั้น ได้รวมถึง “พระเจ้า” เข้าไว้ด้วยแล้ว ความขัดแย้งนั้นก็ไม่น่าจะรุนแรงจนแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมภายนอกได้ เนื่องจากจิตสำนึกเกี่ยวกับพระเจ้าในตัวละครเอกนั้นไม่ได้มั่นคง และตัวละครเอกนั้นขาดความเชื่อเกี่ยวกับการมีอยู่จริงของพระเจ้า

สุดท้าย ผู้เขียนได้สรุปถึงความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละครเอกในนวนิยายทั้งสองเรื่องว่า โอโอะกะ โอมะเออิผู้แต่งนั้น ต้องการจะแสดงออกให้เห็นถึงสถานการณ์ที่โดดเดี่ยวและบีบคั้น เนื่องจากสิ่งที่ตัวละครเอกทั้งสองสามารถพึ่งพาได้มีแต่เพียงตนเองเท่านั้น พฤติกรรมที่ดูเหมือนกับถูกบังคับด้วยพลังจากภายนอกนั้นแท้จริงแล้วเป็นเพียงการตอบสนองความตั้งใจที่แท้จริงของตนเองซึ่งหลับใหลอยู่ และได้ตื่นขึ้นมาเท่านั้น

ลักษณะการเขียนในนวนิยายสงครามเรื่องโนะบิ

เนื่องจากนวนิยายสงครามเรื่องโนะบิได้มีการตีพิมพ์และปรับแก้เขียนใหม่หลายครั้ง ทำให้มีความเปลี่ยนแปลงในตัวรูปแบบการนำเสนอของนวนิยาย เช่น ในนวนิยายเรื่องโนะบิฉบับตีพิมพ์ครั้งแรกลงในนิตยสารเท็มโบ 「展望」 [Tenbou] ปีค.ศ.1951นั้น ผู้แต่งได้เริ่มต้นนวนิยายด้วยบท “บันทึกของคนบ้า” 「狂人日記」 [Kyoujin nikki] โดยเริ่มต้นเรื่องให้ตัวละครเอกซึ่งเสียสติเล่าเรื่องราวที่เกิดขึ้นในสงคราม ต่อมา ผู้แต่งจึงได้ย้ายบทนี้มาเป็นบทท้ายสุดของเรื่องเพื่อให้เกิดความน่าสนใจชวนติดตามยิ่งขึ้น โดยเฉพาะว่าเรื่องราวที่ผู้อ่านได้อ่านมาทั้งหมดนั้นถูกเขียนโดยตัวละครเอกซึ่งได้เสียสติไปแล้ว ทำให้เกิดการศึกษาลักษณะการแต่งของนวนิยายสงครามเรื่องโนะบิในการวิจัยหลายชิ้น อาทิเช่น การวิจัยของ อิเคดะ จุนอิจิ 池田純益 [Takeda Jun'ichi] เรื่อง 「大岡昇平研究—『野火』と初期作品」⁷ [Oooka Shouhei kenkyuu – Nobi to shoki

⁶ Kamei Hideo , “Oooka Shouhei no te – seishin no yadori –” , Oooka Shouhei Bungaku no sekai ,(Tokyo: Biseisha, 1979),pp.79-97.

⁷ Ikeda Jun'ichi , “Oooka Shouhei kenkyuu – Nobi to shoki sakuhiin”, Nihon bungaku kenkyuu shiryuu soshu: Oooka Shouhei/ Fukunaga Takehiko.(Tokyo: Yuuseidou,1978),pp.130-143.

sakuhin] ที่ทำการศึกษาเปรียบเทียบนวนิยายสงครามเรื่อง*โอะโอะกะ* ในฉบับที่ตีพิมพ์ครั้งแรก กับฉบับปัจจุบัน และศึกษาถึงเจตนาของผู้แต่งในการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการนำเสนอในครั้งนั้น

การศึกษาตัวละครเอกในนวนิยายสงครามเรื่อง*โอะโอะกะ* ในฐานะของผู้ที่ต้องเอาชีวิตรอด

นอกจากนั้น ยังมีงานศึกษาของนักวิชาการชาวตะวันตกชื่อ David C. Stahl⁸ ที่กล่าวถึงนวนิยายสงครามของ*โอะโอะกะ โดเมะอิ* ในแง่ของความรับผิดชอบของผู้ที่มีชีวิตรอดจากสงคราม David C. Stahl ศึกษานวนิยายสงครามของ*โอะโอะกะ* ทั้งสองเรื่อง คือเรื่อง *โอะโอะกะ* และ *บันทึกสงครามเกาะ Leyte* 『レイテ戦記』 [Reite senki]⁹ และนำมาศึกษาเปรียบเทียบกับประสบการณ์จริงของผู้แต่ง โดยเน้นถึงสภาพทางจิตใจของ*โอะโอะกะ* ในระหว่างสงครามซึ่งได้ถ่ายทอดออกมาในผลงานของเขา ในส่วนที่ศึกษาเกี่ยวกับนวนิยายเรื่อง*โอะโอะกะ* นั้น David C. Stahl เน้นที่การศึกษาพฤติกรรมทะมะระตัวละครเอกในฐานะของผู้ที่ต้องเอาชีวิตรอด โดยพิจารณาจากสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมที่เขาต้องประสบ อันได้แก่ความตายที่พบเห็น และพฤติกรรมการกินเนื้อมนุษย์ของเพื่อนทหาร ซึ่งในงานวิจัยกล่าวว่าสิ่งเหล่านั้นมาจากประสบการณ์ของ*โอะโอะกะ* เอง

อย่างไรก็ตาม หลังจากที่ได้ศึกษางานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับนวนิยายเรื่อง*โอะโอะกะ* แล้ว ผู้วิจัยยังไม่พบการวิจัยเกี่ยวกับนวนิยายเรื่องนี้โดยใช้ทฤษฎีทางจิตวิทยาศึกษาพฤติกรรมของตัวละครโดยละเอียด ที่ผ่านมากการวิเคราะห์พฤติกรรมของตัวละครเอกด้วยทฤษฎีทางจิตวิทยานั้นมีเพียงการวิเคราะห์ความขัดแย้งระหว่างมือซ้ายและมือขวาของตัวละครเอกดังปรากฏในการวิจัยที่กล่าวมาแล้วข้างต้นเท่านั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมของตัวละครในนวนิยายเรื่อง*โอะโอะกะ* โดยใช้ทฤษฎีทางจิตวิทยาในการวิเคราะห์อย่างละเอียด ทั้งนี้จะศึกษาวิเคราะห์ทั้งตัวละครเอก และตัวละครรองคือ ทะมะระ นะงะมะทะซุและยะซุตะ รวมถึงนำปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สภาพแวดล้อม และประสบการณ์จริงของผู้แต่ง มาใช้ในการวิเคราะห์ด้วย เพื่อให้สามารถทำความเข้าใจเกี่ยวกับนวนิยายสงครามเรื่องนี้ได้ดีขึ้น

⁸ David C. Stahl , *The Burdens of Survival*, (Hawaii : University of Hawaii Press, 2003)pp96-145.

⁹ *บันทึกสงครามเกาะ Leyte* 『レイテ戦記』 [Reite senki] เป็นบันทึกสงครามที่*โอะโอะกะ* บอกเล่าข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นบนเกาะ Leyte ในสงครามโลกครั้งที่สอง ซึ่ง*โอะโอะกะ* เขียนบันทึกนี้ขึ้นในปี 1967.